Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 1. Kraków, Styczeń 1931 r. Rok V.

PRZEWODNIK MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ

Okólnik Związku katol. Stowarzyszeń młodzieży żeńskiej archidiec. krakowskiej

Adres: Kraków, ul. Straszewskiego L. 18
Nr. konta P. K. O. 405.996.
Nr telefonu . . 138-94.

PRENUMERATA:
rocznie . . . . 6 zł.
dla Stowarzyszeń związkow. 3 zł.

Wydawca: Sekretarjat Związku — Redaktor odpowiedzialny Ks. Mateusz Zdebski

PROGRAM KURSU
DLA WP. DYREKTOREK S. M. P. Ż.
w Krakowie od 31 I. do 2 II. 1931 r.

31. I. sobota, godz. 4—8:

1. Otwarcie Kursu i ref. p. t. Oświata pozaszkolna, a Ministerstw. W. R. i O. P.
2. Idee przewodnie i metody pracy w S. M. P.
3. Zadania Dyrektorki i Patronatu
4. Zadanie Wydziału i program jego posiedzeń

1. II. niedziela, godz. 9—13 i 15—20:

5. Akcja Katolicka, a S. M. P.
6. Zebranie, jego rodzaje i program
7. Środki oświatowe (ref., bibljot., gazety org., wydawnictwa i t. d.)
8. Plan pracy roczny, kwartalny, miesięczny (kalendarzyk pracy)
9. Kółka i Kursy praktyczne
10. Przysposobienie rolnicze.
11. Fundusze
12. Zasady obradowania

2. II. poniedziałek, godź. 9—12:

13. Trudności w pracy nad młodzieżą S. M. P,
14. Księgowość i korespondencja
15. Urozmaicenia w S. M. P.

Kurs odbędzie się w Domu Katolickim w Krakowie przy ul. Straszewskiego 18. I. p. W programie przewidziane pokazowe posie-

dzenie Wydziału i zebranie plenarne. Ze względu na nieprzewidziane przeszkody zastrzega się zmianę porządku programu.

Na powyższy kurs zapraszamy uprzejmie zarówno WP. Dyrektorki, które korzystały w latach ubiegłych z podobnych kursów, jak zwłaszcza te, które rozpoczęły pracę w S. M. P. Ż. lub zamierzają do tej pracy przystąpić. **Sekretarjat.**

PRZYSPOSOBIENIE ROLNICZE.

1. Sprawozdanie z posiedzenia związkowego Sądu konkursowego. W dniu 7 stycznia br. związkowy Sąd konkursowy, złożony z WP. P. Mikołaja Wolińskiego, dyr. firmy „Zagon", inż. Kazimierza Majewskiego asyst. U. J. i inż. Marji Rumińskiej, instr. związkowej — odbył swe posiedzenie i przyznał nagrody za konkursy p. r. z roku 1930 następującym Stowarzyszeniom:

I. Konkurs kukurydziany: Ten temat przeprowadziło do końca 18 Stowarzyszeń; **pierwszą nagrodę** (dyplom i 25 zł.) otrzymały Stowarzyszenia **w Brzeziu** (za 107.85 punktów) i **w Przybradzu** (za 107.20 p.) **Drugą nagrodę** (dyplom i bibljoteczka mała rolnicza) otrzymały Stow. w **N. Wsi Szlecheckiej** (za 104.33 p.), **w Mnikowie** (za 102.66 p.) i w **Cholerzynie** (za 102.20 p.). **Trzecią nagrodę** (dyplom) otrzymały Stow. w Witanowicach (101.50 p.), w Sułkowicach (100.75 p.) i w Rudniku (99 p.).

II. Konkurs buraczany: Ten konkurs doprowadziło do końca 29 Stowarzyszeń; **pierwszą nagrodę** (dyplom i 30 zł. na książki) otrzymało Stowarzyszenie w Rudniku (za 118.90 p.). **Drugą nagrodę** (dyplom i 12.50 zł.) otrzymały Stowarzyszenia w Przybradzu (za 111 p.). Kaszowie (za 110.85 p.), Niegowici (za 110.20 p.) i Witanowicach (za 106.90 p.). **Trzecią nagodę** (dyplom) przyznano Stowarzyszeniom: w Jeziorzanach (za 100.83 p.), Nowej Wsi Szl. (za 100.85 p.), Przytkowicach (za 102.62 p.), Jasienicy (za 101.38 p.) i Osielcu (za 104.73 p.).

III. Konkurs ogródków kwiatowych doprowadziło do końca 6 Stowarzyszeń. Drugą nagrodę (dyplom i 10 zł.) otrzymały Stowarzyszenia w Gdowie (za 71.62 p.) i Choczni (za 70.50 p.). Trzecią nagrodę (dyplom) przyznano Stowarzyszeniu w Mnikowie (za 61 p.).

IV. Konkurs hodowli drobiu przeprowadziło poprawnie 8 Stowarzyszeń. Sąd konkursowy uznając ten temat za bardzo ważny i godny propagandy przyznał nagrody wszystkim Stowarzyszeniom. Pierwszą nagrodę (dyplom i 20 zł.) przyznano Stowarzyszeniom w Ryczowie (za 109.30 p.) i Łączanach (za 109.60 p.), — drugą nagrodę (dyplom i 10 zł.) Stow. w Brzeziu (za 109 p.) i Podolszu (za 109 p.), trzecią nagrodę (dyplom) Stowarzyszeniom w Jaworniku (za 98.80 p.), Szaflarach (za 84 p.), Gorzowie (za 81.33 p.) i Moszczanicy (za 81 p.).

2. Konkursy p. r. na rok 1931.

Warunki konkursu w Związku odnoszą się do tematów, ogłoszonych w Przewodniku Młodzieży Żeńskiej za grudzień t. j. do kukurydzy, buraków, warzyw, ziemniaków i kur. Konkursy te rozpo-

czynają się 15 kwietnia, a kończą 15 grudnia 1931 r. — Stowarzyszenia, które biorą udział w konkursach, wybierają najpóźniej do 15 lutego br. przodownicę dla każdego zespołu osobną, komitet (może być nim Wydział) i sąd konkursowy, wpłacają do kasy Związku 1 zł. składki konkursowej i wypełniają formularze nadsyłane ze Związku.

Konkursy w Stowarzyszeniach rozpoczynają się 1 kwietnia a kończą 31 października 1931 r.

Przy konkursie kukurydzianym, który jest specjalnością S. M. P. w całej Polsce, ziarna dostarcza Związek; można posłużyć się ewentualnie ziarnem własnem, ale pod warunkiem, że zostanie przeprowadzone wpierw kiełkowanie. Przy tym konkursie obowiązują zasady podane w broszurze Zjednoczenia na str. 95—106.

Konkurs buraków (Ekkendorf żółty) opiera się również o Regulamin Zjednoczenia (str. 85—87). Nasienia dostarcza Związek.

Konkurs zielononóżek przeprowadzony będzie według Regulaminu Zjednoczenia (str. 101—104). Materjał konkursowy przeznacza Związek w ilości 15 sztuk jaj wylęgowych lub 10 piskląt na jedną konkursistkę. —

Przy konkursie ziemniaczanym rodzaj materjału konk. ustali Związek po poszczególnych powiatach w porozumieniu z O. T. R. i wskaże źródła nabycia. Obowiązuje Regulamin Zjednoczenia (str. 83 — 85).

W konkursie warzyw materjału konkursowego dostarczy Związek. —

Apelujemy gorąco do Stowarzyszeń, aby — o ile tego jeszcze nie uczyniły — **jak najprędzej zgłosiły się do konkursów,** podając Związkowi wybrane tematy i ilość uczestniczek w każdym zespole.

Według ostatniej instrukcji Min. Rolnictwa w **powiatach wybranych** tj. krakowskim, wadowickim, wielickim, bialskim i myślenickim) **liczba uczestniczek w jednym zespole wynosi 10,** w innych powiatach zespół może liczyć najmniej 6 uczestniczek. Rozporządzenie to jest ważnem dlatego, że zespoły w powiatach 5-ciu wyżej wyliczonych, nie mające przynajmniej po 10 uczestniczek, nie mogą się ubiegać o nagrody powiatowe.

3. Składka konkursowa do Związku za rok 1930.

Przypominamy, że następujące Stowarzyszenia nie wpłaciły w całości składki konkursowej do kasy Związku za rok 1930: Niegowić 2 zł., Wola Batorska 1 zł., Jeleń 1 zł., Tenczynek 1 zł., Gorzów 1 zł., Brzezie 3 zł., Cholerzyn 2 zł., Kaszów 4 zł., Liszki 4 zł., N. Wieś Szl. 2 zł., Krzęcin 1 zł., Rączna 1 zł., Krzeszów 1 zł., Osielec 1 zł., Spytkowice ad Chab. 1 zł., Jawornik 3 zł., Jasienica 3.zł., Rudnik 3 zł., Sułkowice 1 zł., Krzyszkowice 1.50 zł., Podolsze 2 zł., Łączany 1 zł., Ryczów 1 zł., Przeciszów 1 zł., Frydrychowice 2 zł., Graboszyce 1 zł., Chocznia 2 zł., Przybradz 2 zł., Witanowice 3 zł., Klecza 1 zł., Wieprz 1 zł., Przytkowice 1 zł., Kopytówka 1 zł., Zebrzydowice 1 zł., Brody 1 zł., Raba Wyżnia 2 zł., Szaflary 2.50 zł., Gdów 1 zł., Moszczanica 1 zł., Niedźwiedź 2 zł. —

TEGOROCZNY TYDZIEŃ PROPAGANDY TRZEŹWOŚCI (1-8. II. 1931 r.)

Czem jest trzeźwość, jak potrzebną jest nam po miastach i wioskach, aby nie tylko zaoszczędzić i szanować zdrowia, ale przedewszystkiem, aby zamknąć jedno z najstraszniejszych źródeł zepsucia i zbrodni — o tem nie potrzebujemy chyba przekonywać nikogo, a zwłaszcza naszych druchen. Dlatego zamieszczamy poniżej komunikat o tak zwanym „Tygodniu Propagandy Trzeźwości". P. T. zaś Patronaty i Wydziały Stowarzyszeń usilnie zachęcamy, aby rozwinęły u siebie przez zebrania i odczyty, a także prywatnie między krewnymi, jak najintenzywniejszą propagandę za trzeźwością — a z poczynionych w tym celu wysiłków prosimy nadesłać nam korespondencję do naszego Okólnika. —

Sekretarjat jen.

Polska Liga Przeciwalkoholowa w Poznaniu przygotowuje specjalną odezwę z hasłem Do szeregu! Chodzi o to, aby wszyscy zwolennicy trzeźwości narodu, których są niewątpliwie całe miljony, zrozumieli swój obowiązek obywatelski i wstąpili gromadnie do istniejących już organizacyj przeciwalkoholowych. Są różne typy tych organizacyj, tak, że dla każdego człowieka dobrej woli znajdzie się dogodna forma organizacyjna. Dla tych, którzy uznają konieczność konsekwencji w życiu osobistem działacza społecznego, walczącego z plagą olkoholizmu, istnieją zrzeszenia przyjmujące tylko abstynentów (Katolicki Związek Abstynentów, Związek Nauczycieli Abstynentów, Polski Związek Księży Abstynentów, Filarecki Związek Elsów, Związek Akademików Abstynentów.) Komu trudno wyrzec się wszystkich napojów alkoholowych, a gotów jest zrezygnować z trunków palonych, na tego czekają skromne jeszcze zastępy wszech stanowych Bractw wstrzemięźliwości w poszczególnych parafjach. Kto zaś nie chce się wiązać żadnem zobowiązaniem osobistem, a jednak pragnie popierać ten doniosły ruch odrodzeńczy moralnie i materjalnie, tego powita z radością Polska Liga Przeciwalkoholowa. — Dla młodzieży istnieją Związek Harcerstwa Polskiego w Warszawie a w Krakowie i Poznaniu Centrala Młodzieży Abstynenckiej, które chętnie służą dalszemi wskazówkami. Obok wymienionych zrzeszeń zastrzegających sobie charakter katolicki wzgl. chrześcijański — opierających się przeważnie o Składnicę Abstynencką w Poznaniu, istnieje jeszcze neutralna pod tym względem „Trzeźwość" w Warszawie. Wybór jest więc istotnie tak wielki, że każdy Polak i każda Polka może stanąć w szeregi bojowników o trzeźwość. Czy tak się stanie, to wykaże tegoroczny Tydzień Propagandy Trzeźwości.

„**KNAJPA**" Paryl'ego, w przeróbce dostosowanej do potrzeb teatrów amatorskich przez b. artystkę Teatru Polskiego w Poznaniu, p. Palczewską, wyszła codopiero drukiem nakładem Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej w Poznaniu. Cena 1 zł. za egz.; niezbędny komplet wynosi 6 zł. Na Tydzień Propagandy Trzeźwości lub na Wielki Post jest to niewątpliwie najlepszy dramat z tej dziedziny. Wywrze on daleko większy skutek — niż kilka wykładów, byleby amatorzy zdołali ze zrozumieniem odegrać swe role.

ZŁOTE MYŚLI.

Do trzeźwości narodu wiedzie tylko trud zbiorowy i wytrwały. Trzeźwość jest elementarnym postulatem zdrowia i tężyzny Narodu, a zarazem imperatywem etyki katolickiej.

August Kardynał Hlond

Czas najwyższy zrozumieć, że kwestja pijaństwa wnika we wszystkie nasze stosunki społeczne, gopodarcze, zdrowotne i moralne i że walka z wódką i pijaństwem może się przyczynić do odrodzenia i odnowienia całego Narodu Polskiego w Chrystusie.

Ks. Biskup Bandurski.

Przyjaźni zdrowia sobie przy kuflu życzymy. A bodaj że to i to przy kuflu tracimy.

Kochanowski.

Polacy pokutowali nie tylko za winy przodków, ale i za wina przodków.

J. Ejsmond.

Wódka zabija nie tyle ciało — co ducha. Kto walczy z alkoholizmem, ten walczy o szczęście dzieci.

W. Pełczyński.

KROK NAPRZÓD.

Ktokolwiek śledził uważnie w ostatnich miesiącach prasę Zjednoczenia i okólniki Związków, musiał zauważyć, że na terenie całej Polski dokonywała się w naszych SMP powolna, ale systematyczna praca. Polegała ona na wykonywaniu tegorocznego programu Zjednoczenia w dziedzinie zaprowadzenia nowej metody pogadankowej zwanej **ankietową.**

Obecnie jesteśmy w pełni drugiego kwartału i z tematu: „Radość w życiu człowieka" prowadzimy część drugą „Radość w pracy". Jak zwykle treść ankiety podały gazety Zjednoczenia. Nasze druchny nadsyłały przez cały styczeń do redakcyj swoje osobiste spostrzeżenia. Obecnie w lutym czas na pogadanki na posiedzeniu zarządowem i zebraniu plenarnem.

Druchny Zarządowe! Przypominamy Wam ten termin, abyście liczniej, niż w ubiegłym kwartale wykonały tę pracę. Nie zrażajcie się początkowemi trudnościami! Przy odrobinie dobrej woli usuniecie je zupełnie i zobaczycie, jaki ogromny pożytek odniesiecie z tej metody pogadankowej.

Zwracamy Wam uwagę na ostatnie numery „Kierownika", gdzie sprawa ta omówiona jest bardzo obszernie. Podane są wskazówki, jak usuwać trudności, jak sobie ułatwiać pracę i t. d. Szczególnie interesujące uwagi w tym względzie zawiera obecnie numer lutowy. Przeczytajcie wszystkie!

Po przprowadzeniu dyskusji na zebraniach, nadeślijcie nam do Związku Wasze spostrzeżenia i uwagi. Czekamy na Wasze listy.

Tym SMP, które kroczą na czele przez pracę pionierską w tej dziedzinie, wyrażamy nasze najgorętsze uznanie. Mamy nadzieję, że nie ustaną w pracy i w bieżącym kwartale poczynią dalszy krok naprzód. Wzywamy wszystkie SMP naszego Związku do wkroczenia w ich ślady!

Pamiętajcie zatem: W lutym przeprowadzać wszędzie na posiedzeniach zarządowych i zebraniach plenarnych pogadanki na temat: „Radość w pracy", według pytań podanych w styczniowych gazetach Zjednoczenia. A potem nadesłać do Związku list sprawozdawczy w tej sprawie. —

Sekretarjat jen.

Z ŻYCIA STOWARZYSZEŃ.

Radziszów. W roku ub. cała Polska obchodziła bardzo uroczyście setną rocznicę powstania listopadowego. Nasze Stowarzyszenie postanowiło także ją uczcić i w tym celu przy pomocy naszej drogiej Pani Dyrektorki i ks. Patrona urządziłyśmy wieczorek, który nam się bardzo udał. Słowo wstępne wygłosiła prezeska A. Płonkówna na temat, dlaczego Stowarzyszenie obchodzić winno rocznicę powstania, poczem chór odśpiewał „Tysiąc walecznych". Deklamację „Grochów" pięknie wygłosiła niedawno przyjęta do Stowarzyszenia druchna Marysia Karasiówna. Potem solo odśpiewała druchna W. Sermetówna „Wiatr wionął szumiąc". Następnie deklamowała druchna W. Paciorkówna („Kibitki") i druchna A. Kościelna („Śmierć pułkownika"), poczem zaśpiewałyśmy radośnie „Jeszcze Polska nie zginęła" i „Wolności nam zawitał już dzień".

W drugiej części odegrały druchny sztuczkę sceniczną pt. „Emilja Plater", w której występowały m. in. druchny Fr. Jaskułówna, Julcia Jaskułówna i W. Sermetówna. Podniosły wieczorek zakończyłyśmy odśpiewaniem „Boże coś Polskę".

Ponieważ wieczorek ten był w dzień św. Andrzeja, więc na zaproszenie p. dyrektorki poszłyśmy razem z ks. Patronem do jej mieszkania i zabawiłyśmy się we wróżby. Najpierw lałyśmy wosk na wodę, potem ciągnęłyśmy losy, które nam miały przepowiedzieć przyszłość, wreszcie ustawiałyśmy buciki w stronę drzwi; czyj bucik dostał się pierwszy do drzwi, ta ma pierwsza wyjść za mąż. Ile to radości prawdziwej dały nam te zabawki!

Droga nam pani dyrektorka nie zapomniała także o tem, aby nas ugościć, czem mogła; zasiadłyśmy razem wszystkie do stołu, co sobie bardzo cenimy. Ogromnie miło nam upłynął ten wieczór, przekonałyśmy się, ile to jest rozrywek niewinnych, a naprawdę godziwych, a znaleźć je możemy tylko w Stowarzyszeniu! Gdyby nas nawet Stowarzyszenie niczego więcej nie nauczyło, tylko dało nam wytchnienie i rozrywkę, toby już warto do niego należeć, ale my druchny wiemy, ile dobrego daje nam Stowarzyszenie. Gdyby to każda dziewczyna zrozumiała, ile w Stowarzyszeniu można czerpać dobrych zasad, i to tak łatwo — toby chyba żadna po ukończeniu

szkoły powszechnej, nie namyślała się, czy przyjąć tytuł druchny.

Cieszmy się więc — my druchny, — że mamy zaszczyt należeć do Stowarzyszenia i czerpiemy z tego źródła oświaty tyle dobrego. Pokażmy po sobie, co nam daje Stowarzyszenie, a swem życiem najlepiej pociągniemy inne dziewczęta do naszych kochanych Stowarzyszeń.

W. Sermetówna, sekr. **Ant. Płonkówna**, przewodn.

OGŁOSZENIA SEKRETARJATU.

1. Sprawozdanie z rocznej działalności. Wszystkim naszym zacnym Wydziałom przypominamy, że termin nadsyłania sprawozdań z rocznej działalności tamt. Stowarzyszenia **mija 1 lutego b. r.** — Kilkadziesiąt Stowarzyszeń nadesłało nam już swe sprawozdania. Liczymy na to, **że reszta Stowarzyszeń na pewno nadeśle je przed 1 lutego.** Bardzo o to prosimy. Sprawozdania należy wypełniać na przesłanych przez Sekretarjat drukach. Jeżeli które Stowarzyszenie nie otrzymało tych druków, trzeba natychmiast po nie napisać do Sekretarjatu.

2. Zgłoszenie Wydziałowych do Starostwa. Przypominamy druchnom-sekretarkom bardzo ważny obowiązek wobec Starostwa, do którego trzeba piśmiennie przesłać spis członków Wydziału z podaniem adresu każdej wydziałowej **zaraz po Walnem Zebraniu** i dokonanych wyborach.

3. Korespondencje. Prosimy pamiętać o korespondencji dla naszego Okólnika zwiazkowego. Wiadomości z poszczególnych Stowarzyszeń ogromnie mile są czytane przez druchny innych Stowarzyszeń, obudzają zachętę do pracy i zbliżają do siebie druchny na terenie całego Związku.

4. Ankieta. Jak wszystkim Stowarzyszeniom wiadomo z „Młodej Polki", Zjednoczenie prowadzi bardzo ciekawą i interesującą ankietę na temat ogromnie miły: „Radość w życiu człowieka". Najgoręcej zachęcamy nasze Wydziały, aby poleciły tę ankietę członkiniom i postarały się o najliczniejszy w niej udział druchen tamtejszego Stowarzyszenia.

5. Nagrody. Nagrody przyznane Stowarzyszeniom za prowadzenie konkursów przez związkowy Sąd konkursowy — choć bardzo skromne — zostaną przesłane nieco później, ponieważ obecnie Sekretarjat ma inne zajęcia pilne.

6. Nasze pisma organizacyjne. Ogólna bieda dokucza dziś wszystkim, nawet naszej zorganizowanej młodzieży. Wie o tem dobrze Sekretarjat, a jednak nie przestaje na nowo wzywać P. P. Patronaty i Wydziały — do propagandy za „Młodą Polką" i „Kierownikiem". Są to wydatki groszowe, ale jakże konieczne i nieodzowne! Dołóżmy wszelkics starań, aby nasze gazetki docierały do rąk każdej druchny, boć stanowią one najważniejszą, nieraz jedyną strawę oświatową dla dusz młodzieży. Przeprowadzajmy u siebie ich abonament obowiązkowy.

SEKRETARJAT POSIADA NA SKŁADZIE

Ks. Moroń: Akademja Papieska	2.—
Ks. P. Wieczorek „Cudowna noc"	2.—
Ozdowska: Dla ciebie Polsko	1.20
Ks. J. Krośniński „Po kolędzie"	1.15
M. Sabatowicz „Inne czasy"	0.80
„ „Królowa Tatr"	11.—
Zofja Morstinówna tłum. z franc.: W obliczu życia, rozmyślania dla młodzieży żeńskiej	1.80
Ks. Adamski: Jak przemawiać w Stow. Młod.	—.40
„ „ **Jak przygotować Młozież do słuchania** i wygłaszania wykładów	0.25
C. W. Kontrakt	—.45
C. W. Wesołe chwile	1.80
C. W. Wieczór humoru	1.30
J. R. Królowa Jadwiga, wieczornica	1.90
C. Wolniew. Kalina (korowody)	—.90
Gilewski: Musztra	1.20
F. Żurowska: Szara Godzina	2.80
Kirner Afra: Zwycięstwo miłości	0.80
Ks. Fr. Zbaniuszek: Westalka, dramat historyczny	—.80
Jot: Czary Kozłowskie	1.10
F. Silesius: Testament, komedja	—.80
K. Baumanówna: Primawera, obraz sceniczny	—.80
Fr. Harazim: Ofiara serca, dramat	—.80
F. Silesius: Na imieniny, 2 obrazki scen	—.80
Marja Ojerzyńska: Wieczornica gwiazkowa	2.70
Marja Ojerzyńska: Zapusty polskie	3.70
Nowowiejski: Hymn młodzieży żeńskiej	1.—
— Hej do apelu	1.—
Ks. Siedlecki: Śpiewnik kościelny, oprawny	4.—
Śpiewy podczas Mszy św.	—.04
Pocztówki „Hołd Królowej"	—.10
Odznaki żeńskie duże	1.85
Odznaki żeńskie małe	1.—
Dystynkcje dla Wydziałowych	1.20

BROSZURY I KSIĄŻKI ROLNICZE.

Karczewska „O uprawie warzyw"	2.00
— „Praktyczne wskazówki dla hodowców świń"	1.80
Jankowski „Sad przy chacie"	1.20
Kwasieborski „Hodowla bydła"	4.50
Trybulski „Gospodarski chów drobiu"	.400
Kacprzak dr. „Zdrowie w chacie wiejskiej"	1.00
Ziątkowska: Żywienie krów mlecznych	1.50
Dobrzański: Doraźna pomoc weterynaryjna	1.25
Raniewicz: Jak stosować nawozy	0.30
Bzowski: Jak rolnicy w Danji doszli do zamożności	0.20

Drukarnia L. Gronusia i Ski w Krakowie.